

Poznań, 19 września 2023 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

IR-III.7820.8.2018.3

DECYZJA

o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.) - zwanej dalej: k.p.a., oraz art. 11a ust. 1, art. 11f ust. 1 i 2, art. 16 ust. 2, art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 162) - zwanej dalej: specustawą, w związku z decyzją Ministra Rozwoju i Technologii z 2 marca 2022 r. (znak: DLI-III.7621.14.2019.MM.30) uchylającą decyzję Wojewody Wielkopolskiego nr 1/2019 z 5 lutego 2019 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 182 (ul. Kościuszki) w m. Czarnków na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 181 do ronda na skrzyżowaniu z ulicą Ogrodową i Gimnazjalną” w części dotyczącej określenia obowiązku budowy lub przebudowy zjazdów i zezwolenia na realizację inwestycji na dz. o nr. ewid.: 98/4 (powstałej z podziału działki nr 98/1), 102/3 (powstałej z podziału działki nr 102), 105/5, 187/1, 190/1, 190/2, 193, 196, 199, 393/1 i 410/7, obr. 0001 Miasto Czarnków, i przekazującą w tym zakresie do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji, a w pozostałej części utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję - zwaną dalej: decyzją Ministra Rozwoju i Technologii:

udzielam zezwolenia na realizację inwestycji drogowej

na rzecz

Zarządu Województwa Wielkopolskiego

al. Niepodległości 34

61-714 Poznań

dla inwestycji objętej decyzją Wojewody Wielkopolskiego nr 1/2019 z 5 lutego 2019 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 182 (ul. Kościuszki) w m. Czarnków na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 181 do ronda na skrzyżowaniu z ulicą Ogrodową i Gimnazjalną” - zwanej dalej: decyzją Wojewody Wielkopolskiego, w zakresie budowy lub przebudowy zjazdów, obejmującej nieruchomości oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako:

Powiat czarnkowsko-trzcianecki, Miasto Czarnków

Jednostka ewidencyjna: 300201_1, Czarnków

Obręb: 0001 Miasto Czarnków, dz. o nr. ewid.: 98/1, 102, 105/5, 187/1, 190/1, 190/2, 193, 196, 199, 393/1 i 410/7.

I. Określenie budowy lub przebudowy zjazdów

1. Ustalam obowiązek budowy lub przebudowy zjazdów zlokalizowanych na nieruchomościach przedstawionych poniżej w Tabeli 1, w zakresie wskazanym w załącznikach nr: 1.1, 1.2 i 1.3 do decyzji Ministra Rozwoju i Technologii, zgodnie z projektem budowlanym zatwierdzonym decyzją Wojewody Wielkopolskiego (z uwzględnieniem zmian wprowadzonych decyzją Ministra Rozwoju i Technologii), nie później niż do dnia złożenia zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie całości inwestycji.

Numer działki	Oznaczenie księgi wieczystej
Powiat czarnkowsko-trzcianecki, Miasto Czarnków Jednostka ewidencyjna: 300201_1, Czarnków	
Obręb: 0001 M. Czarnków	
98/1 (numer działki przed podziałem)	██████████
102 (numer działki przed podziałem)	██████████
105/5	██████████
187/1	██████████
190/1	██████████
190/2	██████████
193	██████████
196	██████████
199	██████████
393/1	██████████
410/7	██████████

Tabela 1.

2. Ograniczam sposób korzystania z nieruchomości poprzez udzielenie zezwolenia na budowę lub przebudowę zjazdów na nieruchomościach, o których mowa w Tabeli 1 w punkcie I.1. decyzji, na czas realizacji robót budowlanych objętych decyzją zawartych w projekcie budowlanym zatwierdzonym decyzją Wojewody Wielkopolskiego. Jednocześnie wskazuję, że właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości jest obowiązany udostępnić nieruchomość w celu wykonania robót budowlanych związanych z budową lub przebudową zjazdów, jednak nie dłużej niż do dnia złożenia zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego lub wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie całości inwestycji. Obowiązek udostępnienia nieruchomości podlega egzekucji administracyjnej.
3. Zezwalam na wykonanie obowiązku budowy lub przebudowy w zakresie określonym w punkcie I.1. decyzji.

II. Określenie terminu wydania nieruchomości

Określam termin wydania nieruchomości i opróżnienia lokali oraz innych pomieszczeń na 120 dzień od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

III. Nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności

Nadaję decyzji rygor natychmiastowej wykonalności. Wobec tego, decyzja:

- zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń;
- uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie przez właściwego zarządcę drogi;
- uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych;
- uprawnia do wydania przez właściwy organ dziennika budowy.

Uzasadnienie

W dniu 2 marca 2018 r. pan Andrzej Staszewski Zastępca Dyrektora Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, reprezentujący Zarząd Województwa Wielkopolskiego, wystąpił z wnioskiem (pismo z 28 lutego 2018 r.; znak: WZDW.WD.5320/7/18) o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 182 (ul. Kościuszki) w m. Czarnków na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 181 do ronda na skrzyżowaniu z ulicą Ogrodową i Gimnazjalną”.

Wojewoda Wielkopolski 5 lutego 2019 r. wydał decyzję nr 1/2019 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 182 (ul. Kościuszki) w m. Czarnków na odcinku od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 181 do ronda na skrzyżowaniu z ulicą Ogrodową i Gimnazjalną”.

Pismem z 21 lutego 2019 r. (data wpływu: 26 lutego 2019 r.) pan [REDAKTOWANE] reprezentujący [REDAKTOWANE] – zwany dalej: Odwołującym, złożył odwołanie od decyzji Wojewody Wielkopolskiego. Głównym zarzutem Odwołującego było wykonanie jednokierunkowego zjazdu publicznego na działkę o nr. ewid. [REDAKTOWANE], ark. 9, obręb 0001 - M. Czarnków, jedn. ewid. 300201_1 - Czarnków.

W dniu 2 marca 2022 r. Minister Rozwoju i Technologii wydał decyzję (znak: DLI-III.7621.14.20219.MM.30) uchylającą decyzję Wojewody Wielkopolskiego w części dotyczącej określenia obowiązku budowy lub przebudowy zjazdów i zezwolenia na realizację inwestycji na dz. o nr. ewid.: 98/4 (powstałej z podziału działki nr 98/1), 102/3 (powstałej z podziału działki nr 102), 105/5, 187/1, 190/1, 190/2, 193, 196, 199, 393/1 i 410/7, obr.0001 Miasto Czarnków, i przekazującą w tym zakresie do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji, a w pozostałej części utrzymującą w mocy zaskarżoną decyzję.

Organ odwoławczy uznał, że konieczne było uchylenie decyzji Wojewody Wielkopolskiego w części dotyczącej określenia obowiązku budowy lub przebudowy zjazdów i zezwolenia na realizację inwestycji w zakresie ww. działek. Powyższe wynikało z braku określenia przez wnioskodawcę we wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji powyższego obowiązku oraz nieprzedłożenia, wymaganego w trakcie postępowania odwoławczego przez organ II instancji, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane lub wniosku o ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości wraz ze zgodą właścicieli bądź użytkowników wieczystych działek na określenie ograniczenia w korzystaniu

przez organ II instancji dla powyższych działek. Organ II instancji uznał, że Wojewoda Wielkopolski nie ustalił, na podstawie jakiego tytułu prawnego wnioskodawca zamierzał realizować prace budowlane na dz. o nr. ewid.: 98/4 (powstałej z podziału działki nr 98/1), 102/3 (powstałej z podziału działki nr 102), 105/5, 187/1, 190/1, 190/2, 193, 196, 199, 393/1 i 410/7, obr. 0001 Miasto Czarnków.

W związku z powyższym organ II instancji był zobligowany, na mocy art. 138 § 2 k.p.a., wydać decyzję uchylającą w części rozstrzygnięcie organu I instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia.

Przy piśmie z 13 czerwca 2023 r. (data wpływu: 14 czerwca 2023 r., znak: DLI-III.7621.14.2019.AW.39) Minister Rozwoju i Technologii zwrócił akta sprawy do organu I instancji.

Po dokonaniu analizy wytycznych Ministra Rozwoju i Technologii zawartych w decyzji z 2 marca 2022 r., pismem z 3 lipca 2023 r. (data doręczenia: 3 lipca 2023 r., ePUAP-UPP109770465) Wojewoda Wielkopolski wezwał wnioskodawcę do jednoznacznego określenia nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone ze względu na konieczność realizacji obowiązku budowy lub przebudowy zjazdów lub przedłożenia oświadczenia o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane dla dz. o nr. ewid.: 98/4 (powstałej z podziału działki nr 98/1), 102/3 (powstałej z podziału działki nr 102), 105/5, 187/1, 190/1, 190/2, 193, 196, 199, 393/1 i 410/7, obr. 0001 Miasto Czarnków.

W piśmie z 14 lipca 2023 r. (data wpływu: 17 lipca 2023 r., znak: WZDW.WD.5320/7.51.1/2018) wnioskodawca udzielił stosownych wyjaśnień zgodnie z wezwaniem Wojewody Wielkopolskiego oraz zawniioskował o ograniczenie w korzystaniu z nieruchomości objętych obowiązkiem budowy lub przebudowy zjazdów na dz. o nr. ewid. 98/4 (powstałej z podziału działki nr 98/1), 102/3 (powstałej z podziału działki nr 102), 105/5, 187/1, 190/1, 190/2, 193, 196, 199, 393/1 i 410/7, obr. 0001 Miasto Czarnków.

Zgodnie z art. 36 k.p.a. pismem z 12 września 2023 r., zawiadomiono wnioskodawcę o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, który wynikał z analizy zgromadzonego materiału dowodowego.

Zgodnie z art. 10 § 1 k.p.a. Wojewoda Wielkopolski wysłał zawiadomienie (pismo z 24 lipca 2023 r.) o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym materiałem dowodowym sprawy oraz złożenia ewentualnych wniosków, uwag lub zastrzeżeń wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych złożonym wnioskiem, na adres wskazany w katastrze nieruchomości. Pozostałe strony postępowania, zgodnie z powyższym przepisem, zostały zawiadomione w drodze obwieszczenia Wojewody Wielkopolskiego z 24 lipca 2023 r. zamieszczonego na tablicach ogłoszeń oraz w urzędowym publikatorze teleinformatycznym - Biuletynie Informacji Publicznej: Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu i Urzędu Miasta Czarnków w terminie od 27 lipca 2023 r. do 8 sierpnia 2023 r. Obwieszczenie o wszczęciu postępowania zostało również opublikowane 27 lipca 2023 r. w prasie lokalnej („Głos Wielkopolski”).

Zgodnie z art. 11d ust. 6 specustawy zawiadomienie zawierało: oznaczenie nieruchomości lub ich części, objętych wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, według katastru nieruchomości oraz informację o miejscu i terminie (do 17 sierpnia 2023 r.), w którym strony mogą zapoznać się z aktami sprawy.

W wyznaczonym terminie (2 sierpnia 2023 r.) z aktami sprawy zapoznał się pan [REDAKTOWANE], reprezentujący pana [REDAKTOWANE], współwłaściciela dz. o nr. ewid. [REDAKTOWANE], obr. M. Czarnków - brak uwag.

W wyznaczonym terminie wnioski lub uwagi i zastrzeżenia wnieśli państwo [REDAKTOWANE] właściciele dz. o nr. ewid. [REDAKTOWANE], obr. M. Czarnków. Strony postępowania wniosły o modyfikację projektu przez wnioskodawcę w sposób, który zapewni możliwość realizację inwestycji dotyczącej stacji paliw na działce o nr. ewid. [REDAKTOWANE], obr. M. Czarnków.

Przy piśmie z 16 sierpnia 2023 r. Wojewoda Wielkopolski przekazał wnioskodawcy kopię pisma stron z prośbą o rozważenie ewentualnej możliwości odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego (lub innych warunków zawartych w decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej) i/lub zawnioskowania o zmianę decyzji w niezbędnym zakresie, jeżeli byłaby wymagana wskazując, że zakres uwag wskazanych w ww. piśmie nie obejmuje prowadzonego postępowania.

Pismem z 28 sierpnia 2023 r. (data wpływu: 31 sierpnia 2023 r., znak: WZDW.WD.5320/7.54.1./2018) wnioskodawca przedłożył odpowiedź na pismo państwa [REDAKTOWANE] zaznaczając, że zakres prowadzonego postępowania nie obejmuje zakresu złożonych uwag.

Przy piśmie z 11 września 2023 r. Wojewoda Wielkopolski przekazał odpowiedź do państwa [REDAKTOWANE].

W odniesieniu do pozostałych stron postępowania zgodnie z art. 81 k.p.a., należy uznać za udowodnione wskazane w zgromadzonym materiale dowodowym okoliczności faktyczne.

Zgodnie z art. 11f ust. 1 specustawy decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera w szczególności:

- 1) wymagania dotyczące powiązania drogi z innymi drogami publicznymi, z określeniem ich kategorii;
- 2) określenie linii rozgraniczających teren, w tym określenie granic pasów drogowych innych dróg publicznych w przypadku gdy wniosek, o którym mowa w art. 11d, zawiera określenie granic tych pasów;
- 3) warunki wynikające z potrzeb ochrony środowiska, ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej oraz potrzeb obronności państwa;
- 4) wymagania dotyczące ochrony uzasadnionych interesów osób trzecich;
- 5) zatwierdzenie podziału nieruchomości, o którym mowa w art. 12 ust. 1 specustawy;
- 6) oznaczenie nieruchomości lub ich części, według katastru nieruchomości, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego;
- 7) zatwierdzenie zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego;

8) w razie potrzeby inne ustalenia dotyczące:

- a) określenia szczególnych warunków zabezpieczenia terenu budowy i prowadzenia robót budowlanych,
- b) określenia obowiązku budowy i okresu użytkowania tymczasowych obiektów budowlanych,
- c) określenia obowiązku i terminów rozbiórki istniejących obiektów budowlanych nieprzewidzianych do dalszego użytkowania oraz tymczasowych obiektów budowlanych,
- d) określenia szczegółowych wymagań dotyczących nadzoru na budowie,
- e) obowiązku budowy lub przebudowy sieci uzbrojenia terenu,
- f) obowiązku budowy lub przebudowy urządzeń wodnych lub urządzeń melioracji wodnych szczegółowych;
- g) obowiązku budowy lub przebudowy innych dróg publicznych,
- h) obowiązku budowy lub przebudowy zjazdów,
- i) określenia ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości dla realizacji obowiązków, o których mowa w lit. b, c oraz e-h,
- j) zezwolenia na wykonanie obowiązków, o których mowa w lit. b, c oraz e-h.

W związku z zawarciem ustaleń narzuconych w art. 11f ust. 1 pkt. 1÷7 i 8 lit. a÷g specustawy w decyzji Wojewody Wielkopolskiego, w przedmiotowej decyzji odstąpiono od ww. ustaleń.

Zgodnie z wnioskiem realizacja przedmiotowej inwestycji wymaga budowy lub przebudowy zjazdów. W związku z powyższym, na podstawie art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. h specustawy, w punkcie I.1. decyzji ustalono obowiązek budowy lub przebudowy zjazdów.

Realizacja powyższych obowiązków, o których mowa w punkcie I.1. decyzji, wymaga, zgodnie z wnioskiem, ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości. Wskazać należy, że zgodnie z art. 11d ust. 1 pkt 3b specustawy wnioskodawca określa nieruchomości, z których korzystanie będzie ograniczone. Organ wydający decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej jest związany wnioskiem złożonym przez zarządcę drogi. W związku z powyższym, na podstawie art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. i specustawy, w punkcie I.2. decyzji określono ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości, przy czym zgodnie z art. 11f ust. 2 specustawy, do ograniczeń w sposobie korzystania z nieruchomości stosuje się odpowiednio przepisy art. 124 ust. 4-8 i art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 ze zm.).

Na podstawie art. 11f ust. 1 pkt 8 lit. j specustawy w punkcie I.3. decyzji udzielono zezwolenia na wykonanie ustalonych obowiązków.

Zgodnie z wnioskiem, na podstawie art. 16 ust. 2 specustawy, w punkcie II. decyzji ustalono termin wydania nieruchomości i opróżnienia lokali oraz innych pomieszczeń na 120 dzień od dnia, w którym niniejsza decyzja stała się ostateczna.

Na podstawie art. 17 ust. 1 specustawy wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, który jest uzasadniony interesem społecznym. Za nadaniem rygoru natychmiastowej wykonalności przemawia poprawa jakości i bezpieczeństwa ruchu użytkowników drogi.

Stwierdzono, że zgodnie z art. 17 ust. 1 specustawy wojewoda w odniesieniu do dróg

krajowych i wojewódzkich nadaje decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek właściwego zarządcy drogi, uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym. Literalna wykładania powyższego przepisu wskazuje, że nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności jest obligatoryjne, jeżeli zarządca drogi złoży wniosek uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym. Ocena, czy występuje taki interes została pozostawiona organowi wydającemu decyzję.

W ocenie Wojewody Wielkopolskiego poprawa jakości i bezpieczeństwa użytkowników drogi jest interesem społecznym uzasadniającym nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności. Potwierdza to również orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym aprobowane jest stanowisko, iż powoływanie się w decyzji na poprawę jakości i bezpieczeństwa ruchu użytkowników drogi jest uzasadnionym przypadkiem o jakim mowa w ustawie, gdyż problem ten dotyczy wszystkich dróg w Polsce. Nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji o pozwoleniu na budowę drogi na podstawie ww. przepisu nie może być uzależnione od tego, czy dana okoliczność mająca uzasadniać nadanie tego rygoru występuje bardzo często, czy też rzadko. Istotne jest to, czy dana okoliczność może być uznana za okoliczność wskazującą na istnienie interesu społecznego lub gospodarczego (por. wyrok NSA z 29 listopada 2011 r., sygn. akt II OSK 2113/11; wyrok WSA w Warszawie z 3 lipca 2007 r., sygn. akt I SA/Wa 1447/06).

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od decyzji służy odwołanie do Ministra Rozwoju i Technologii za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji przez wnioskodawcę lub zawiadomienia pozostałych stron o jej wydaniu. Zgodnie z art. 11f ust. 3 specustawy i art. 49 § 2 k.p.a., zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu oraz w urzędach gmin właściwych ze względu na przebieg drogi, w urzędowych publikatorach teleinformatycznych - Biuletynie Informacji Publicznej tych urzędów, a także w prasie lokalnej.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania stronom przysługuje prawo do zrzeczenia się odwołania. Z dniem doręczenia Wojewodzie Wielkopolskiemu oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, niniejsza decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Ponadto jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania niniejsza decyzja podlega wykonaniu przed terminem do wniesienia odwołania.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Marcin Karpiński

Zastępca Dyrektora

Wydziału Infrastruktury i Rolnictwa

Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Nie pobrano opłaty skarbowej na dokonanie czynności urzędowej: na podstawie art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1273).

Otrzymują:

- 1) Paweł Katarzyński, jako pełnomocnik Zarządu Województwa Wielkopolskiego.
- 2) Aa.

Do wiadomości:

- 1) Wydział SN - w miejscu.
- 2) Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego.
- 3) Starosta Czarnkowsko-Trzcianecki (dec. ostateczna).
- 4) Sąd Rejonowy w Trzciance, VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Czarnkowie (dec. ostateczna).

Sprawę prowadzi:

Starszy specjalista Małgorzata Płaczowska-Bochenek, tel. 61-854-13-07;
Zastępca Kierownika Oddziału Inwestycji i Zagospodarowania Przestrzennego Paulina Iracka,
tel . 61-854-17-55.

W niniejszej decyzji „wyczerzono” informacje, które zostały wyłączone z obowiązku publikacji na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO).

Autor wyłączenia danych: Małgorzata Płaczowska-Bochenek